

ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนเพื่อตำบลแห่งการเรียนรู้ เทศบาลตำบลเกาะคา
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง

Community's Health Management System to Achieve a Model Thombon for Learning:
The Study of Koa-Ka Thombon, Koa-Ka Distric, Lumpang Province.

หทัยชนก บัวเจริญ¹
กมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม²
ปิ่นนเรศ กาศอดม³
จุฑารัตน์ ผู้พิทักษ์กุล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กระบวนการศึกษาชุมชนแบบเร่งด่วน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะ ศักยภาพและทุนทางสังคมในการพัฒนาตำบล และศึกษาแนวคิดการจัดการสุขภาวะ และผลลัพธ์การจัดการของเทศบาลตำบลเกาะคา จากแหล่งข้อมูลประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี่คือ ผู้บริหาร แกนนำจากภาคท้องถิ่น ภาคท้องที่ ภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง วิทยากรชุมชน และผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องสำคัญเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนตำบลสุขภาวะจำนวน 80 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

1) ฐานคิดในการดำเนินการพัฒนาตำบลเพื่อการจัดการตำบลสุขภาวะประกอบด้วย (1) แนวคิดเมื่อนำอยู่ เป็นการใช้วิสัยทัศน์นำการพัฒนาส่งผลให้ประชาชนโดยเฉพาะแกนนำของกลุ่มต่างๆมีเป้าหมายเดียวกัน (2) การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ มีการปลูกฝังประชาชนในพื้นที่ให้มองปัญหาในพื้นที่ว่าเป็น “เรื่องของเรา” (3) การมีส่วนร่วมและสร้างการเรียนรู้ ผ่านเวทีประชาคม และเวทีช่วงวงของชุมชน (4) การจัดการด้วยตนเอง และถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง มีระบบการจัดการที่ออกแบบและดำเนินการเองโดยชุมชน โดยทุกชุมชนให้ความสำคัญกับเด็ก เยาวชน และครอบครัว

2) ระบบการจัดการสุขภาวะชุมชนโดยชุมชนของเทศบาลตำบลเกาะคา ประกอบด้วยระบบย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (1) ระบบบริหารจัดการท้องถิ่น (2) ระบบการจัดการสังคม (3) ระบบการจัดสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะ (4) ระบบสุขภาพชุมชน (5) ระบบเศรษฐกิจชุมชน (6) ระบบส่งเสริมการเรียนรู้และเปิดพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อชุมชน (7) ระบบภูมิปัญญาท้องถิ่น (8) ระบบการสื่อสาร

3) ผลลัพธ์และปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ เทศบาลตำบลเกาะคา มีการบริหารจัดการที่เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมและสร้างการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดความโดดเด่นในเรื่องต่างๆ จนกระทั่งได้รับการยอมรับและได้รับรางวัลจากหน่วยงานต่าง ๆ ในด้าน การจัดการขยะ การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญคือ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมการเรียนรู้ และการมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์

คำสำคัญ: สุขภาวะชุมชน ตำบลแห่งการเรียนรู้ เทศบาลตำบลเกาะคา

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม Email: hbuajalearn@gmail.com

² คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ Email: noinoi91@gmail.com

³ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี Email: pinnarate@gamil.com

⁴ โรงพยาบาลหัวเฉียว Email: ems.huachiew@yahoo.com